

Αριθμός 384

Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Παιχνίδια) Κανονισμοί του 2002, οι οποίοι εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 59 του περί των Βασικών Απαιτήσεων που Πρέπει να Πληρούν Καθορισμένες Κατηγορίες Προϊόντων Νόμου του 2002, αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 3 του περί Καταθέσεως στη Βουλή των Αντιπροσώπων των Κανονισμών που Εκδίδονται με Εξουσιοδότηση Νόμου, Νόμου (Ν. 99 του 1989 όπως τροποποιήθηκε από το Ν. 227 του 1990).

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΛΗΡΟΥΝ
ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2002

Κανονισμοί βάσει του άρθρου 59

Για σκοπούς εναρμόνισης με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο—

- (α) «Οδηγία 88/378/ΕΟΚ, του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την ασφάλεια των παιχνιδιών» (ΕΕ L 187 της 16.07.1988, σ. 01)·
- (β) «Οδηγία 93/68/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, για την τροποποίηση των Οδηγιών 87/404/ΕΟΚ (απλά δοχεία πίεσης), 88/378/ΕΟΚ (ασφάλεια των παιχνιδιών), 89/106/ΕΟΚ (προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών), 89/336/ΕΟΚ (ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα), 89/392/ΕΟΚ (μηχανές), 89/686/ΕΟΚ (μέσα ατομικής προστασίας), 90/384/ΕΟΚ (όργανα ζύγισης μη αυτόματης λειτουργίας), 90/385/ΕΟΚ (ενεργά εμφυτεύσιμα ιατρικά βοηθήματα), 90/396/ΕΟΚ (συσκευές αερίου), 91/263/ΕΟΚ (τερματικός εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών), 92/42/ΕΟΚ (νέοι λέβητες ζεστού νερού που τροφοδοτούνται με υγρά ή αέρια καύσιμα) και 73/23/ΕΟΚ (ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως)», (ΕΕ L 220 της 30.08.1993, σ. 01).

Το Υπουργικό Συμβούλιο ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται 30(1) του 2002. βάσει του άρθρου 59 του περί των Βασικών Απαιτήσεων που Πρέπει να Πληρούν Καθορισμένες Κατηγορίες Προϊόντων Νόμου του 2002, εκδίδει τους ακόλουθους Κανονισμούς.

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Οι παρόντες Κανονισμοί θα αναφέρονται ως οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Παιχνίδια) Κανονισμοί του 2002.

Ερμηνεία.

2.—(1) Στους παρόντες Κανονισμούς, εκτός εάν προκύπτει διαφορετική από το κείμενο έννοια—

«αρμόδια αρχή» σημαίνει την Υπηρεσία Ανταγωνισμού και Προστασίας Καταναλωτών, του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·

Δεύτερο
Παράρτημα.

«βασικές απαιτήσεις» σημαίνει τις βασικές απαιτήσεις ασφάλειας για παιχνίδια, οι οποίες καθορίζονται στο Δεύτερο Παράρτημα·

«βεβαίωση τύπου ΕΚ» σημαίνει βεβαίωση που εκδίδεται από εγκεκριμένο οργανισμό έπειτα από τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό 6·

«εγκεκριμένος οργανισμός» περιλαμβάνει και κοινοποιημένο οργανισμό.

«εγκεκριμένο υπόδειγμα» σημαίνει το υπόδειγμα του παιχνιδιού για το οποίο έχει διενεργηθεί έλεγχος από εγκεκριμένο οργανισμό και για το οποίο έχει εκδοθεί και ισχύει βεβαίωση τύπου ΕΚ·

«έλεγχος τύπου ΕΚ» σημαίνει τη διαδικασία με την οποία ο εγκεκριμένος οργανισμός διαπιστώνει και βεβαιώνει ότι το υπόδειγμα ενός παιχνιδιού ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις·

«Νόμος» σημαίνει τον περί των Βασικών Απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν Καθορισμένες Κατηγορίες Προϊόντων Νόμο του 2002· 30(Ι) του 2002.

«παιχνίδι» σημαίνει κάθε προϊόν που έχει σχεδιαστεί ή είναι προφανές ότι προορίζεται να χρησιμοποιηθεί στη δραστηριότητα του παιχνιδιού από παιδιά ηλικίας μικρότερης των 14 ετών και δεν περιλαμβάνει τα προϊόντα που αναφέρονται στο Πρώτο Παράρτημα·

Πρώτο
Παράρτημα.

«σήμανση CE» σημαίνει την σήμανση συμμόρφωσης CE που αποτελείται από το ακρωνύμιο «CE» σύμφωνα με τη γραφική απεικόνιση της οποίας το υπόδειγμα παρατίθεται στο Τρίτο Παράρτημα.

Τρίτο
Παράρτημα.

(2) Οποιοδήποτε άλλοι όροι που περιέχονται στους παρόντες Κανονισμούς και δεν ερμηνεύονται διαφορετικά θα έχουν την έννοια που αποδίδεται στους όρους αυτούς από το Νόμο.

3. Παιχνίδια διατίθενται στην αγορά, μόνο εάν πληρούν τις βασικές απαιτήσεις και φέρουν τη σήμανση CE. Διάθεση στην αγορά.

4.—(1) Παιχνίδια που φέρουν τη σήμανση CE θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με όλες τις διατάξεις των παρόντων Κανονισμών συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας εκτίμησης της συμμόρφωσής τους που αναφέρεται στον Κανονισμό 6. Συμμόρφωση παιχνιδιών.

(2) Συμμόρφωση παιχνιδιών με εναρμονισμένα πρότυπα συνιστά τεκμήριο συμμόρφωσής τους με τις βασικές απαιτήσεις.

(3) Παιχνίδια για τα οποία ο κατασκευαστής δεν έχει εφαρμόσει ή έχει εφαρμόσει μόνο μερικώς εναρμονισμένα πρότυπα ή για τα οποία δεν εκδόθηκε τέτοιο πρότυπο θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με τις βασικές απαιτήσεις όταν, μετά τη λήψη βεβαίωσης τύπου ΕΚ, η συμμόρφωσή τους προς το εγκεκριμένο υπόδειγμα βεβαιώνεται από την επίθεση της σήμανσης CE.

5.—(1)(α) Τα παιχνίδια που κατασκευάζονται σύμφωνα με τα εναρμονισμένα πρότυπα, πρέπει πριν διατεθούν στην αγορά να φέρουν τη σήμανση CE με την οποία ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του επιβεβαιώνει ότι τα παιχνίδια τηρούν τα πρότυπα αυτά. Υποχρεώσεις κατασκευαστή.

(β) Ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του, υποχρεούται να τηρεί και να θέτει στη διάθεση της αρμόδιας αρχής όποτε αυτό του ζητηθεί, την τεχνική τεκμηρίωση, η οποία περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

- (i) Περιγραφή των μέσων (όπως χρησιμοποίηση έκθεσης δοκιμών ή τεχνικού φακέλου), με τα οποία ο κατασκευαστής διαβεβαιώνει τη συμμόρφωση της παραγωγής με τα εναρμονισμένα πρότυπα και, κατά περίπτωση, με τη βεβαίωση τύπου ΕΚ που εκδίδεται από εγκεκριμένο οργανισμό·
- (ii) αντίγραφα των εγγράφων που υπέβαλε ο κατασκευαστής στον εγκεκριμένο οργανισμό·
- (iii) περιγραφή των μέσων, με τα οποία ο κατασκευαστής εξασφαλίζει τη συμμόρφωση προς το εγκεκριμένο υπόδειγμα·
- (iv) τη διεύθυνση των χώρων κατασκευής και αποθήκευσης·
- (v) λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη σχεδίαση και την κατασκευή.

(2)(α) Παιχνίδια για τα οποία ο κατασκευαστής δεν έχει εφαρμόσει ή έχει εφαρμόσει μόνο μερικώς εναρμονισμένα πρότυπα ή για τα οποία δεν εκδό-

θηκε τέτοιο πρότυπο, πρέπει πριν διατεθούν στην αγορά να φέρουν τη σήμανση CE με την οποία ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του επιβεβαιώνουν ότι τα παιχνίδια αυτά ανταποκρίνονται προς το υπόδειγμα το οποίο έχει ελεγχθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό 6 και για το οποίο ο εγκεκριμένος οργανισμός δήλωσε ότι συμμορφώνεται με τις βασικές απαιτήσεις.

(β) Ο κατασκευαστής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του υποχρεούται να τηρεί και να θέτει στη διάθεση της αρμόδιας αρχής, όποτε αυτό του ζητηθεί, την τεχνική τεκμηρίωση η οποία περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

- (i) Λεπτομερή περιγραφή της κατασκευής·
- (ii) περιγραφή των μέσων (όπως χρησιμοποίηση έκθεσης δοκιμών ή τεχνικού φακέλου) με τα οποία ο κατασκευαστής εξασφαλίζει την πιστότητα προς το εγκεκριμένο υπόδειγμα·
- (iii) τη διεύθυνση των χώρων κατασκευής και αποθήκευσης·
- (iv) αντίγραφα των εγγράφων που ο κατασκευαστής υπέβαλε στον εγκεκριμένο οργανισμό·
- (v) το πιστοποιητικό δοκιμής του δείγματος ή επικυρωμένο αντίγραφό του.

(3) Όταν ούτε ο κατασκευαστής ούτε ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του είναι εγκατεστημένοι στη Δημοκρατία, η υποχρέωση που αναφέρεται στις παραγράφους (1) και (2) για την τήρηση των στοιχείων βαρύνει κάθε πρόσωπο που διαθέτει το παιχνίδι στη Δημοκρατία.

(4) Σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή έχει εύλογες υποψίες ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος Κανονισμού δεν τηρούνται, μπορεί να απαιτήσει από τον κατασκευαστή ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του να πραγματοποιήσει με δικές του δαπάνες, μέσα σε καθορισμένο χρονικό διάστημα, δοκιμή από εγκεκριμένο οργανισμό για να εξακριβωθεί η συμμόρφωση των παιχνιδιών με τα εναρμονισμένα πρότυπα και τις βασικές απαιτήσεις ασφαλείας.

Διαδικασία
εκτίμησης συμ-
μόρφωσης.

6.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 12 του Νόμου, η διαδικασία εκτίμησης της συμμόρφωσης παιχνιδιών προς τις βασικές απαιτήσεις αρχίζει με την υποβολή αίτησης για έλεγχο τύπου ΕΚ.

(2) Η αίτηση για έλεγχο τύπου ΕΚ, που προβλέπεται στην παράγραφο (1), υποβάλλεται στον εγκεκριμένο οργανισμό από τον κατασκευαστή ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του και περιλαμβάνει—

- (α) Περιγραφή του παιχνιδιού·
 - (β) το όνομα και τη διεύθυνση του κατασκευαστή ή του/ ή των εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων του καθώς και τον τόπο κατασκευής του παιχνιδιού· και
 - (γ) λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη σχεδίαση και την κατασκευή, και συνοδεύεται από ένα υπόδειγμα του παιχνιδιού του οποίου σχεδιάζεται η παραγωγή.
- (3) Σε αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο (2) ο εγκεκριμένος οργανισμός—
- (α) Εξετάζει τα έγγραφα που υποβάλλει ο αιτητής και διαπιστώνει κατά πόσο είναι εντάξει·
 - (β) επαληθεύει ότι τα παιχνίδια δε θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια ή υγεία των χρηστών ή άλλων προσώπων, όταν χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται και κατά τον προβλεπό-

μενο τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών·

- (γ) πραγματοποιεί τους κατάλληλους ελέγχους και δοκιμές, προκειμένου να επαληθεύσει ότι το υπόδειγμα του παιχνιδιού πληροί τις βασικές απαιτήσεις χρησιμοποιώντας όσο το δυνατό περισσότερα τα εναρμονισμένα πρότυπα·

- (δ) μπορεί να ζητήσει και άλλα υποδείγματα του παιχνιδιού.

(4) Εάν το υπόδειγμα του παιχνιδιού που αναφέρεται στην παράγραφο (1) ανταποκρίνεται στις βασικές απαιτήσεις, ο εγκεκριμένος οργανισμός συντάσσει τη βεβαίωση τύπου ΕΚ και την κοινοποιεί στον αιτητή. Στη βεβαίωση αυτή αναφέρονται τα πορίσματα του ελέγχου, υποδεικνύονται τυχόν συναφείς προϋποθέσεις σε σχέση με τον έλεγχο αυτό και σημειώνονται οι περιγραφές και τα σχέδια του εγκεκριμένου υποδείγματος.

(5) Η Επιτροπή, οι άλλοι εγκεκριμένοι οργανισμοί και τα άλλα κράτη μέλη μπορούν, ύστερα από σχετική αίτηση, να λάβουν αντίγραφο της βεβαίωσης, και μετά από αιτιολογημένη αίτηση, αντίγραφο του τεχνικού φακέλου και των πορισμάτων των ελέγχων και δοκιμών που πραγματοποιήθηκαν.

(6) Ο εγκεκριμένος οργανισμός που αρνείται να χορηγήσει βεβαίωση τύπου ΕΚ ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή Έγκρισης και την Επιτροπή, αναφέροντας τους λόγους της άρνησής του.

7.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του Μέρους V του Νόμου, η σήμανση CE, το όνομα και/ή η εμπορική επωνυμία και/ή το σήμα, η διεύθυνση του κατασκευαστή ή του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του ή του εισαγωγέα, πρέπει να τίθενται είτε πάνω στο παιχνίδι είτε στη συσκευασία του, κατά τρόπο ευδιάκριτο, ευανάγνωστο και ανεξίτηλο.

Σήμανση CE και άλλες ενδείξεις που τίθενται πάνω στα παιχνίδια ή τα συνοδεύουν.

(2) Για τα παιχνίδια μικρών διαστάσεων καθώς και για τα παιχνίδια που αποτελούνται από τμήματα μικρών διαστάσεων, οι ενδείξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (1) μπορούν να τίθενται, κατά τον ίδιο τρόπο, στη συσκευασία ή σε ετικέτα ή σε συνοδευτικό σημείωμα· στην περίπτωση δε που οι ενδείξεις αυτές δεν αναγράφονται πάνω στο παιχνίδι, πρέπει να επισημαίνεται στον καταναλωτή ότι είναι σκόπιμο να φυλάσσονται.

(3) Οι ενδείξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (1) μπορούν να είναι συντετμημένες, εφόσον η σύντμηση αυτή καθιστά δυνατή την αναγνώριση του κατασκευαστή, του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του ή του εισαγωγέα.

(4) Τα παιχνίδια, όπου χρειάζεται, θα συνοδεύονται από τις κατάλληλες προειδοποιήσεις και ενδείξεις για τα προφυλακτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται κατά τη χρήση τους, όπως αναφέρονται στο Τέταρτο Παράρτημα.

Τέταρτο Παράρτημα.

(5) Κατά τη διάθεσή των παιχνιδιών στην αγορά, οι προειδοποιήσεις και ενδείξεις που αναφέρονται στην παράγραφο (4) πρέπει να δίνονται στην ελληνική γλώσσα.

8.—(1) Όταν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι παιχνίδια, που φέρουν τη σήμανση CE και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τον προορισμό τους ή με άλλο προβλεπτό τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών, μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια ή/και την υγεία των χρηστών ή/και τρίτων, λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα σύμφωνα με τα άρθρα 41 μέχρι 43 του Νόμου.

Παιχνίδια που δυνατό να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των χρηστών.

(2) Η αρμόδια αρχή ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή, για τη μη συμμόρφωση του παιχνιδιού καθώς και για τα μέτρα που έχουν ληφθεί και παραθέτει τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη της απόφασης αυτής και ειδικότερα εάν η μη συμφωνία προς τα εναρμονισμένα πρότυπα προκύπτει από—

- (α) Τη μη τήρηση των βασικών απαιτήσεων όταν το παιχνίδι δεν ανταποκρίνεται στα εναρμονισμένα πρότυπα·
- (β) λανθασμένη εφαρμογή των εναρμονισμένων προτύπων·
- (γ) κενό που υπάρχει στα εναρμονισμένα πρότυπα.

(3) Όταν το παιχνίδι που δε συμμορφώνεται με τα πρότυπα φέρει τη σήμανση CE, η αρμόδια αρχή λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 40 του Νόμου και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.

Κοινοποίηση
εγκεκριμένων
οργανισμών.

9. Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 21 του Νόμου, κατά την κοινοποίηση των εγκεκριμένων οργανισμών, το Υπουργείο αναφέρει και τα συγκεκριμένα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στον καθένα από τους οργανισμούς αυτούς.

Ενημέρωση της
Επιτροπής.

10.—(1) Κάθε τρία χρόνια η αρμόδια αρχή ετοιμάζει έκθεση για την εφαρμογή των παρόντων Κανονισμών η οποία διαβιβάζεται στην Επιτροπή.

(2) Η αρμόδια αρχή ενημερώνει τακτικά την Επιτροπή για τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι εγκεκριμένοι οργανισμοί στο πλαίσιο των παρόντων Κανονισμών έτσι ώστε να δίδεται στην Επιτροπή η δυνατότητα να εξασφαλίζει τη σωστή και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή των διαδικασιών ελέγχου.

Έναρξη της
ισχύος των
παρόντων
Κανονισμών.

11. Οι παρόντες Κανονισμοί τίθενται σε ισχύ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΠΡΩΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κανονισμός 2(1)

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΔΕ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ

1. Χριστουγεννιάτικα διακοσμητικά παιχνίδια.
2. Ομοιώματα σε σμίκρυνση, κατασκευασμένα υπό κλίμακα με λεπτομέρειες για ενήλικους συλλέκτες.
3. Εξοπλισμοί που προορίζονται για να χρησιμοποιηθούν συλλογικά σε γήπεδα αθλοπαιδιών.
4. Αθλητικοί εξοπλισμοί.
5. Ναυτικοί εξοπλισμοί για χρήση σε βαθιά ύδατα.
6. Διακοσμητικές κούκλες και κούκλες με τοπικές ενδυμασίες καθώς και άλλα παρόμοια αντικείμενα για ενήλικους συλλέκτες.
7. «Επαγγελματικά» παιχνίδια εγκατεστημένα σε δημόσιους χώρους (μεγάλα καταστήματα, σταθμούς.).
8. Παιχνίδια-γρίφοι συναρμολόγησης (Puzzles) με περισσότερα από 500 κομμάτια ή χωρίς πρότυπο που προορίζονται για τους ειδικούς.
9. Αεροβόλα όπλα.
10. Πυροτεχνήματα στα οποία περιλαμβάνονται και τα καπούλια.⁽¹⁾
11. Σφενδόνες και εκτοξευτές λίθων.
12. Παιχνίδια εξακοντισμού μικρών βελών επί πίνακος.
13. Ηλεκτρικοί φούρνοι, σίδερα σιδερώματος ή άλλα λειτουργικά προϊόντα που τροφοδοτούνται από τάση άνω των 24 volts.
14. Προϊόντα που περιλαμβάνουν θερμαντικά στοιχεία προοριζόμενα να χρησιμοποιηθούν υπό την επίβλεψη ενήλικου σε παιδαγωγικά πλαίσια.
15. Οχήματα με κινητήρα καύσης.
16. Παιχνίδια με ατμομηχανή.
17. Ποδήλατα σχεδιασμένα για αθλητικούς σκοπούς ή για μετακινήσεις στο δημόσιο οδικό δίκτυο.
18. Παιχνίδια video συνδεδεμένα σε καθοδική οθόνη, τροφοδοτούμενα από ονομαστική τάση ανώτερη των 24 volts.
19. Πιπίλες για βρέφη.
20. Πιστές απομιμήσεις αληθινών πυροβόλων όπλων.
21. Ψεύτικα κοσμήματα για παιδιά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

- ⁽¹⁾ Εκτός από τα καπούλια που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για παιχνίδια με την επιφύλαξη αυστηρότερων διατάξεων που δυνατό να ισχύουν στο κράτος μέλος της κατασκευής τους.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κανονισμός 2(1)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

1. Οι χρήστες παιχνιδιών καθώς και οι τρίτοι πρέπει να προστατεύονται από τους κινδύνους βλάβης της υγείας ή τραυματισμού, εφόσον τα παιχνίδια χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τον προορισμό τους ή με άλλον εύλογα αναμενόμενο τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών καθώς και της διάρκειας της προβλεπόμενης και κανονικής χρησιμοποίησής τους. Πρόκειται για κινδύνους οι οποίοι—

(α) Οφείλονται στο σχεδιασμό, την κατασκευή και τη σύνθεση του παιχνιδιού·

(β) είναι συνυφασμένοι με τη χρήση του παιχνιδιού και δεν μπορούν να εξαλειφθούν τελείως με τροποποίηση της κατασκευής και της σύνθεσής του, χωρίς ταυτόχρονα να αλλοιώνεται η λειτουργία του ή να αφαιρούνται ουσιώδεις ιδιότητές του.

2.—(α) Ο βαθμός κινδύνου, τον οποίο περικλείει η χρησιμοποίηση ενός παιχνιδιού δεν πρέπει να είναι δυσανάλογος με την ικανότητα των χρηστών και, κατά περίπτωση, αυτών που τους επιβλέπουν να αντεπεξέλθουν σ' αυτόν. Αυτό ισχύει ιδίως για τα παιχνίδια τα οποία, λόγω της λειτουργίας, των διαστάσεων και των χαρακτηριστικών τους, προορίζονται για παιδιά κάτω των 36 μηνών.

(β) Για την τήρηση του κανόνα αυτού, θα πρέπει να προσδιορίζεται κατά περίπτωση ένα ελάχιστο όριο ηλικίας για όσους χρησιμοποιούν τα παιχνίδια ή/και η ανάγκη να εξασφαλίζεται ότι θα χρησιμοποιηθούν μόνο με επίβλεψη από ενήλικα.

3. Οι ετικέτες που τοποθετούνται στα παιχνίδια ή/και στη συσκευασία τους καθώς και οι οδηγίες χρήσεως που τα συνοδεύουν πρέπει να εφιστούν την προσοχή των χρηστών ή αυτών που τους επιβλέπουν, με αποτελεσματικό και πλήρη τρόπο, στους κινδύνους που περικλείει η χρησιμοποίησή τους και στους τρόπους αποφυγής των κινδύνων αυτών.

ΙΙ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

1. Φυσικές και μηχανικές ιδιότητες—

(α) Τα παιχνίδια και τα μέρη τους καθώς και, στην περίπτωση των συναρμολογημένων παιχνιδιών, τα στηρίγματά τους, πρέπει να έχουν την απαιτούμενη μηχανική αντοχή και, ενδεχομένως, την απαιτούμενη ευστάθεια, ώστε να αντέχουν στην καταπόνηση που συνεπάγεται η χρήση τους, χωρίς να θραύονται ή να παραμορφώνονται με κίνδυνο να προκαλέσουν τραυματισμό.

(β) Οι προσιτές ακμές, οι προεξοχές, τα σχοινιά, τα καλώδια και τα στηρίγματα των παιχνιδιών πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα έτσι, ώστε να μειώνουν όσο το δυνατό τον κίνδυνο τραυματισμού από την επαφή με αυτά.

(γ) Τα παιχνίδια πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να μειώνονται στο ελάχιστο οι κίνδυνοι τραυματισμών που ενδέχεται να προκληθούν από την κίνηση ορισμένων μερών τους.

(δ) Τα παιχνίδια που προορίζονται οπωσδήποτε για παιδιά κάτω των 36

μηνών καθώς και τα στοιχεία τους και τα μέρη τους που είναι δυνατό να αποσπασθούν πρέπει να έχουν τέτοιες διαστάσεις, ώστε να είναι αδύνατη η κατάποση ή/και η εισπνοή τους·

- (ε) τα παιχνίδια και τα μέρη τους καθώς και η συσκευασία στην οποία περιέχονται για τη λιανική πώληση δεν πρέπει να περικλείουν κανένα κίνδυνο στραγγαλισμού ή ασφυξίας·
- (στ) τα παιχνίδια που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε αβαθές νερό και είναι ικανά να φέρουν ή να μεταφέρουν το παιδί πάνω στο νερό πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα έτσι, ώστε να μειώνονται όσο το δυνατό, λαμβάνοντας υπόψη την συνιστώμενη χρήση των παιχνιδιών, οι κίνδυνοι απώλειας της πλευστότητας των παιχνιδιών και απώλειας της στήριξης που παρέχουν στο παιδί·
- (ζ) τα παιχνίδια μέσα στα οποία μπορεί κανείς να εισέλθει και τα οποία ως εκ τούτου αποτελούν κλειστό χώρο για τους εισερχομένους, πρέπει να διαθέτουν έξοδο που να μπορεί να ανοίγει εύκολα από το εσωτερικό όπως επίσης και ανοίγματα για ικανοποιητικό εξαερισμό·
- (η) τα παιχνίδια που παρέχουν στους χρήστες τους τη δυνατότητα κίνησης πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να περιλαμβάνουν σύστημα πέδησης προσαρμοσμένο στο τύπο του παιχνιδιού και ανάλογο με την κινητική ενέργεια που αναπτύσσει το εν λόγω παιχνίδι. Το σύστημα αυτό πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιείται εύκολα από το χρήστη, χωρίς κίνδυνο εκτίναξης ή τραυματισμού του ίδιου του χρήστη και τρίτων προσώπων·
- (θ) η μορφή και η σύνθεση της κατασκευής των εκτοξευόμενων σωμάτων και η κινητική ενέργεια που μπορούν να αναπτύξουν κατά την εκτόξευσή τους, από παιχνίδι σχεδιασμένο για το σκοπό αυτό, πρέπει να είναι τέτοια, ώστε ο κίνδυνος τραυματισμού του χρήστη του παιχνιδιού ή τρίτων προσώπων να μην είναι δυσανάλογος με τη φύση του παιχνιδιού·
- (ι) τα παιχνίδια που περιλαμβάνουν θερμαντικά στοιχεία πρέπει να είναι κατασκευασμένα έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται ότι—
 - (α) η μέγιστη θερμοκρασία όλων των προσιτών επιφανειών δεν προκαλεί εγκαύματα σε περίπτωση επαφής με αυτά·
 - (β) τα υγρά, οι ατμοί και τα αέρια που περιέχονται στα παιχνίδια δε φτάνουν σε θερμοκρασίες ή πιέσεις τέτοιες ώστε η διαρροή τους, εκτός αν αυτό είναι απαραίτητο για την καλή λειτουργία του παιχνιδιού, να μπορεί να προκαλέσει εγκαύματα ή άλλους τραυματισμούς.

2. Ευφλεκτότητα—

- (α) Τα παιχνίδια δεν πρέπει να αποτελούν επικίνδυνο εύφλεκτο στοιχείο στο περιβάλλον του παιδιού. Για το σκοπό αυτό πρέπει να αποτελούνται από υλικά τα οποία—
 - (i) Δεν καίγονται, όταν εκτεθούν απευθείας σε φλόγα, σε σπινθήρα ή σε οποιαδήποτε ενδεχόμενη εστία πυρκαγιάς· ή
 - (ii) δεν αναφλέγονται εύκολα (η φλόγα σβήνει μόλις απομακρυνθεί το αίτιο της ανάφλεξης)· ή
 - (iii) εφόσον αναφλεγούν, καίγονται αργά και παρουσιάζουν χαμηλή ταχύτητα διάδοσης της φλόγας, οι δε αναθυμιάσεις από την καύση δεν πρέπει να προκαλούν βλάβες στην υγεία· ή

- (iv) ανεξάρτητα από τη χημική σύσταση του παιχνιδιού έχουν υποστεί κατεργασία έτσι, ώστε να επιβραδύνεται η διαδικασία της καύσης του·

Τα καύσιμα αυτά υλικά δεν πρέπει να συνιστούν κίνδυνο διάδοσης της φωτιάς στα άλλα υλικά που έχουν χρησιμοποιηθεί για το εν λόγω παιχνίδι.

- (β) Τα παιχνίδια τα οποία, για λόγους σχετικών με τη λειτουργία τους, περιέχουν επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα, και ιδίως υλικά και εξοπλισμό για χημικά πειράματα, συναρμολόγηση μοντέλων, χύτευση πλαστικών ή κεραμικών υλών, επισμάλτωση, φωτογραφία ή ανάλογες δραστηριότητες, δεν πρέπει να περιέχουν αυτούσιες ουσίες ή παρασκευάσματα που να μπορούν να καταστούν εύφλεκτα, λόγω της εξάτμισης μη εύφλεκτων πτητικών συστατικών.
- (γ) Τα παιχνίδια δεν πρέπει να είναι εκρηκτικά ή να περιέχουν στοιχεία ή ουσίες που ενδέχεται να εκραγούν στην περίπτωση χρήσης ή μεταχείρισης, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την ασφάλεια και υγεία των χρηστών ή τρίτων. Η παρούσα διάταξη δεν αφορά τα καπούλια για παιχνίδια στα οποία γίνεται αναφορά στο Πρώτο Παράρτημα, σημείο 10.
- (δ) Τα παιχνίδια και ιδίως τα χημικά παιχνίδια δεν πρέπει να περιέχουν καθαρές χημικές ενώσεις ή παρασκευάσματα τα οποία—
- (i) Όταν αναμειγνύονται, μπορεί να εκραγούν είτε λόγω χημικής αντίδρασης ή θέρμανσης, είτε κατά την ανάμειξη με οξειδωτικές ουσίες·
 - (ii) περιέχουν πτητικά συστατικά αναφλέξιμα στον αέρα και που ενδέχεται να σχηματίζουν εύφλεκτα ή εκρηκτικά μείγματα ατμών/αέρα.

3. Χημικές ιδιότητες—

- 3.1. Τα παιχνίδια πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα, έτσι ώστε, σε περίπτωση χρήσης ή μεταχείρισης σύμφωνα με τον προορισμό τους ή με άλλο προβλεπτό τρόπο, λαμβανομένης υπόψη της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών, να μην περικλείουν κίνδυνο βλάβης της υγείας ή τραυματισμού λόγω κατάποσης, εισπνοής ή επαφής με το δέρμα, τους βλεννογόνους ή τα μάτια.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να τηρούνται οι ενδεδειγμένες ρυθμίσεις όσο αφορά ορισμένες κατηγορίες προϊόντων, καθώς και όσο αφορά την απαγόρευση, τον περιορισμό της χρήσης ή την επισήμανση ορισμένων επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων.

- 3.2. Ειδικότερα η βιοδιαθεσιμότητα, που οφείλεται στη χρησιμοποίηση των παιχνιδιών, δεν πρέπει, για την προστασία της υγείας των παιδιών, να υπερβαίνει, ως στόχο, ανά ημέρα—

- 0,2 μg για το αντιμόνιο,
- 0,1 μg για το αρσενικό,
- 25,0 μg για το βάριο,
- 0,6 μg για το κάδμιο,
- 0,3 μg για το χρώμιο,
- 0,7 μg για το μόλυβδο,
- 0,5 μg για τον υδράργυρο,
- 5,0 μg για το σελήνιο,

ή άλλες τιμές που μπορεί να καθοριστούν για τις ουσίες αυτές ή για άλλες ουσίες από την κοινοτική νομοθεσία, βάσει θεμελιωμένων επισημονικών στοιχείων.

Με τον όρο βιοδιαθεσιμότητα των ουσιών αυτών νοείται η ποσότητα διαλυτής ουσίας που έχει σημαντική τοξικολογική βαρύτητα.

- 3.3. Τα παιχνίδια δεν πρέπει να περιέχουν επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα, σε ποσότητες που υπάρχει κίνδυνος να βλάψουν την υγεία των παιδιών που τα χρησιμοποιούν. Απαγορεύεται αυστηρά, σε κάθε περίπτωση, η ύπαρξη σε ένα παιχνίδι επικίνδυνων ουσιών ή παρασκευασμάτων, εάν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν αυτούσια κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Παρ' όλα αυτά, εάν ένας περιορισμένος αριθμός ουσιών ή παρασκευασμάτων είναι απαραίτητος για τη λειτουργία ορισμένων παιχνιδιών, ιδίως υλικά και εξοπλισμός για χημικά πειράματα, συναρμολόγηση μοντέλων, χύτευση πλαστικών ή κεραμικών υλικών, επισμάλτωση, φωτογραφία ή ανάλογες δραστηριότητες, οι ουσίες αυτές γίνονται δεκτές, εφόσον τηρούν ένα ανώτατο όριο συγκέντρωσης το οποίο θα ορίζεται για κάθε ουσία ή αποδεκτά παρασκευάσματα με εντολή που δίνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), με την προϋπόθεση ότι οι ουσίες και τα παρασκευάσματα ανταποκρίνονται στους κοινοτικούς κανόνες ταξινόμησης ως προς την επισήμανση, με την επιφύλαξη του σημείου 4 του Τέταρτου Παραρτήματος.

4. Ηλεκτρικές ιδιότητες

- (α) Τα ηλεκτρικά παιχνίδια δεν πρέπει να τροφοδοτούνται με ονομαστική τάση ανώτερη των 24 volts και κανένα μέρος του παιχνιδιού δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 24 volts.
- (β) Τα μέρη των παιχνιδιών που βρίσκονται σε επαφή ή ενδέχεται να έρθουν σε επαφή με μία πηγή ηλεκτρικής ενέργειας ικανή να προκαλέσει ηλεκτροπληξία καθώς και τα καλώδια ή οι άλλου είδους αγωγοί, μέσω των οποίων μεταφέρεται ο ηλεκτρισμός στα εν λόγω μέρη, πρέπει να είναι καλά μονωμένα και μηχανικά προστατευμένα, ώστε να προλαμβάνεται ο κίνδυνος ηλεκτροπληξίας.
- (γ) Τα ηλεκτρικά παιχνίδια πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι μέγιστες θερμοκρασίες όλων των προσιτών εξωτερικών επιφανειών τους δεν προκαλούν εγκαύματα σε περίπτωση επαφής με αυτά.

5. Υγιεινή—

Τα παιχνίδια πρέπει να είναι σχεδιασμένα και κατασκευασμένα έτσι, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της υγιεινής και της καθαριότητας, για να αποφεύγονται οι κίνδυνοι μόλυνσεων και μετάδοσης ασθένειών.

6. Ραδιενέργεια—

Τα παιχνίδια δεν πρέπει να περιέχουν ραδιενεργά στοιχεία ή ουσίες σε μορφές ή αναλογίες που είναι δυνατό να βλάψουν την υγεία ενός παιδιού.

ΤΡΙΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
Κανονισμός 2(1)
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ
CE ΠΟΥ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ Ή ΠΟΥ ΤΑ ΣΥΝΟΔΕΥΕΙ

Σε περίπτωση σμίκρυνσης ή μεγένθυσης της σήμανσης CE διατηρούνται οι αναλογίες που προκύπτουν από την παραπάνω βαθμολογημένη γραφική απεικόνιση.

Τα στοιχεία της σήμανσης CE έχουν την ίδια ή σχεδόν την ίδια κατακόρυφη διάσταση που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 5mm.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κανονισμός 7(4)

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΦΥΛΑΞΕΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ

Τα παιχνίδια πρέπει να συνοδεύονται από ευανάγνωστες ενδείξεις, κατάλληλες για να μειώσουν τους κινδύνους που παρουσιάζει η χρήση τους, όπως καθορίζονται στις βασικές απαιτήσεις και συγκεκριμένα—

1. Παιχνίδια που δεν προορίζονται για παιδιά ηλικίας μικρότερης των 36 μηνών—

Τα παιχνίδια που είναι δυνατό να είναι επικίνδυνα για παιδιά ηλικίας μικρότερης των 36 μηνών φέρουν είτε προειδοποίηση του τύπου «για παιδιά μεγαλύτερα των 36 μηνών» ή «για παιδιά μεγαλύτερα των 3 ετών», που συμπληρώνεται από σύντομη ένδειξη, η οποία μπορεί επίσης να εμφανίζεται στις οδηγίες χρήσης, των ειδικών κινδύνων που αιτιολογούν αυτόν τον αποκλεισμό.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στα παιχνίδια που, λόγω της λειτουργίας τους, των διαστάσεών τους, των χαρακτηριστικών τους, των ιδιοτήτων τους ή άλλων προφανών στοιχείων τους, είναι φανερό ότι δεν μπορούν να προορίζονται για παιδιά μικρότερα των 36 μηνών.

2. Τσουλθήρες, κρεμαστές κούνιες, κρίκοι, τραπέζια ακροβατών, σχοινιά και ανάλογα παιχνίδια που στήνονται σε εγκάρσια δοκό—

Τα παιχνίδια αυτά συνοδεύονται από οδηγίες που επιστούν την προσοχή στην ανάγκη πραγματοποίησης, περιοδικών συντηρήσεων και ελέγχων των πιο σημαντικών τμημάτων τους (αναρτήσεις, συνδέσεις, στερέωση στο έδαφος, κτλ) και που διευκρινίζουν ότι σε περίπτωση παράλειψης των ελέγχων αυτών, το παιχνίδι είναι δυνατό να παρουσιάσει κινδύνους πτώσης ή ανατροπής.

Πρέπει επίσης να δίνονται οδηγίες σχετικά με το σωστό τρόπο συναρμολόγησης των παιχνιδιών αυτών, υποδεικνύοντας τα τμήματα που είναι δυνατό να παρουσιάσουν κινδύνους εάν η συναρμολόγηση δεν γίνει σωστά.

3. Λειτουργικά παιχνίδια—

Λειτουργικά θεωρούνται τα παιχνίδια που πληρούν τις ίδιες λειτουργίες με ορισμένες συσκευές ή εγκαταστάσεις που προορίζονται για τους ενήλικες, και τα οποία παιχνίδια είναι συχνά ομοιώματα των συσκευών ή εγκαταστάσεων σε σμίκρυνση.

Τα λειτουργικά παιχνίδια ή η συσκευασία τους πρέπει να φέρουν την ένδειξη: «Προσοχή! Να χρησιμοποιείται υπό την επιτήρηση ενηλίκων».

Τα παιχνίδια αυτά πρέπει να συνοδεύονται, από οδηγίες χρήσης που αναφέρουν τους τρόπους λειτουργίας, καθώς και τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνει ο χρήστης τους με την ένδειξη ότι, σε περίπτωση που παραλείπεται η τήρηση αυτών των προφυλάξεων ο χρήστης εκτίθεται στους κινδύνους που ενέχει η συσκευή ή το προϊόν των οποίων το παιχνίδι αποτελεί ομοίωμα υπό σμίκρυνση ή απομίμηση, οι οποίοι πρέπει να προσδιορίζονται. Αναγράφεται, επίσης, η ένδειξη ότι το παιχνίδι πρέπει να φυλάσσεται μακριά από τα πολύ μικρά παιδιά.

4. Παιχνίδια που περιέχουν εγγενείς επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα—χημικά παιχνίδια—

(α) Με την επιφύλαξη της εφαρμογής οποιωνδήποτε άλλων νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων, πρέπει στις οδηγίες χρήσης των παιχνιδιών, που περιέχουν εγγενείς επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα, να αναγράφεται ότι οι ουσίες αυτές είναι επικίνδυνες καθώς και να σημειώνονται οι προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται από τους χρήστες, προκειμένου να αποφευχθούν οι σχετικοί κίνδυνοι που πρέπει να καθορίζονται με ακριβή τρόπο ανάλογα με τον τύπο του παιχνιδιού. Πρέπει επίσης να αναγράφονται οι πρώτες βοήθειες που πρέπει να παρέχονται σε περίπτωση σοβαρών ατυχημάτων που οφείλονται στη χρησιμοποίηση αυτού του τύπου παιχνιδιών, καθώς και ότι τα παιχνίδια αυτά πρέπει να φυλάσσονται μακριά από τα πολύ μικρά παιδιά.

(β) Εκτός από τις ενδείξεις που αναφέρονται στο σημείο (α), τα χημικά παιχνίδια φέρουν στη συσκευασία και την ένδειξη: «Προσοχή: Αποκλειστικά για παιδιά μεγαλύτερα των ...ετών⁽¹⁾. Να χρησιμοποιούνται υπό την επιτήρηση ενηλίκων».

Χημικά παιχνίδια θεωρούνται κυρίως οι σειρές εγχυτιωμένων χημικών προϊόντων για πειράματα, τα κουτιά για την έγκλειση αντικειμένων μέσα σε πλαστική ύλη, οι μικρογραφίες εργαστηρίων κεραμικής, επισμάλτωσης, φωτογραφίας και παρόμοια παιχνίδια.

5. Σανίδες με ροδάκια (Skate boards) και πατίνια για παιδιά (Roller skates)—

Τα προϊόντα αυτά, αν παρουσιάζονται στην αγορά ως παιχνίδια, πρέπει να φέρουν την ένδειξη: «Προσοχή! Να χρησιμοποιείται με εξοπλισμό προστασίας».

Οι οδηγίες χρήσεως πρέπει να υπενθυμίζουν ότι η χρήση του παιχνιδιού πρέπει να γίνεται με σύνεση, γιατί απαιτείται μεγάλη επιδεξιότητα, ώστε να αποφεύγονται ατυχήματα του χρήστη καθώς και τρίτων ατόμων που οφείλονται σε πτώσεις ή συγκρούσεις. Αναγράφονται, επίσης, ενδείξεις όσο αφορά τον προτεινόμενο εξοπλισμό προστασίας (κράνη, γάντια, επιγονατίδες, επιδέσεις αγκώνος κτλ.).

6. Παιχνίδια που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στο νερό – Ναυτικά παιχνίδια—

Τα παιχνίδια που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στο νερό και ορίζονται στο Δεύτερο Παράρτημα, Μέρος II παράγραφος 1(στ) πρέπει να φέρουν την ένδειξη: «Προσοχή! Να χρησιμοποιείται μόνο σε αβαθές νερό υπό την επιτήρηση ενηλίκων».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

⁽¹⁾ Η ηλικία καθορίζεται από τον κατασκευαστή.